

Lausunto

16.2.2026

EU/55/2026

EU/55/2026-OKM-7

Lausunto sivistysvaliokunnalle EU:n ja UK:n välisen nuorisokokemusohjelmaa koskevan sopimuksen neuvottelemisesta

Eduskunnan sivistysvaliokunnan asiasta *U 82/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välisen nuorisokokemusohjelmaa koskevan sopimuksen neuvottelemisesta* pyytämänä lausuntona todetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön olleen tiiviisti u-kirjeen valmisteluissa mukana. Yleishuomioina todetaan:

- Britannian EU-eron heikentäneen mahdollisuuksia nuorten liikkuvuuteen Britannian ja EU:n välillä ja nuorten yhteyksien vahvistamisen katsottavan Euroopan strategiseksi intressiksi.
- EU:n ja Britannian kumppanuuden kehittämisen keskeisinä periaatteina olevan 1) oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, 2) tasapuoliset toimintaedellytykset, 3) sisämarkkinoiden yhtenäisyys ja 4) EU:n päätöksenteon itsenäisyys.
- Suomen kannalta olevan parempi pyrkiä yhtenäiseen EU-ratkaisuun kahdenvälisen erityisjärjestelyiden sijaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan kannalta EU komission marraskuussa toimittamassa sopimusluonnoksessa III osa on keskeisin. Siinä sovittaisiin tasapuolisesta kohtelusta vastavuoroisesti koskien opintoihin liittyviä kustannuksia yliopistokoulutuksessa, toisen asteen jälkeisessä koulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Isäntämaa ei sopimuksen mukaan voisi periä korkeampia maksuja riippumatta sopimuksessa nuoreksi määritellyn maassaoloperusteesta. Kansallisten lakien mukaiset maksut olisivat edelleen sallittuja.

Britannia oli ennen EU-eroaan merkittävimpiä tutkinto-opiskelun kohdemaita suomalaisille ja ratkaisu lukuvuosi-maksuja koskevassa kysymyksessä saattaisi palauttaa kiinnostusta Britannian koulutustarjontaan. On pidettävä todennäköisempänä, että suomalaisia suuntaisi Britanniaan enemmän kuin toisinpäin.

Sopimus edellyttäisi muutosta kansalliseen sääntelyyn lukuvuosimaksuvelvollisuuden osalta. Samalla on todettava, että kohta on EU:n ja Britannian välisten neuvotteluiden vaikeimpia sovittavia asioita.

Nuorisokokemusohjelman (Youth Experience Scheme, YES) rinnalla komissio on neuvotellut Britannian palaamisesta Erasmus+ -ohjelmaan nykyisen ohjelmakauden viimeiseen vuoteen 2027 30% maksuallennuksella. Neuvottelujen alla olevaan seuraavaan ohjelmakauteen osallistumisesta on myöhemmin sovittava erikseen. Uudelleenliittyminen on luonteva edistymisaskel nuorisoliikkuvuuden edistämiseksi EU:n ja Britannian välillä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

